

אני כולם היו מורה

(המשך מעמוד 5)

התגלה כמזיגה נפלאה של אדם, שכלל ש- התנאים היקשו עליו, כן מצא לעצמו דרכים מופלאות להביא לידי ביטוי את דתיותו יחד עם מילוי תפקידו בצורה המושלמת ביותר. "איני חושב גם כיום שהוא בעל כושר. גופני, אבל יש לו כושר סבילות, גופני ונפשי, שאיפשר לו לעמוד בכל הקשיים. אחרי זמן קצר היה ישועה בן-שושן, תלמיד הישיבה הצנום מירושלים, אחד מ- שלושת החיילים המצטיינים."

"אני לוחם דתי!"

יום אחד ערך הרמטכ"ל, רביאלוף חיים ברילב, ביקור באותה יחידה קרבית מוב- חרה. לפניו ניצבו שורות שורות חיילי ה- יחידה החסונים והקשוחים. בתוכם צדה עינו של הרמטכ"ל את דמותו של חייל צנום נמוך, שפאות התנופפו מעל קופ- זוהו סמלית של "שלי" שאל הרמטכ"ל את המפקד.

"לא? השיב המפקד. "או מה הוא עושה אצלך? תמה ברילב. "תשאל אותו" הציע המפקד.

כשעבר הרמטכ"ל על פני החיילים, נצטר ליד רבי"ט בן-שושן, שכנפי הצנחן עיטרו את חזהו. "מה אתה עושה ביחידה? שאל אותו הרמטכ"ל בדיבורו האיטי והשליו.

"אני לוחם דתי!" השיב ישועה. כשהסתיים הטכס, בחר הרמטכ"ל לשוחח דחקה עם הלוחם הצנום עטור הפאות, שמשך את תשומת-ליבו. אז גגול בפני ה- רמטכ"ל סיפורו המופלא של ישועה בן- שושן.

ישועה הוא בן בכור למשפחה חרדית, שעלתה ממרוקו לפני 50 שנה. לאביו, ה- מתפרנס כפועל-דופוס, יש עוד שני בנים ושלוש בנות. הוא גדל בסביבה דתית חר- דית, היה תלמיד ישיבה. בגיל 21 הלך ו- התייצב בלישכת הגיוס כדי לשרת בצה"ל.

התגייסתי לצה"ל, סיפר ישועה לכתב העונט הזה, מפני ששם ישראל נמצא ב- מצוקה ולהילחם להצלת עם ישראל זו מל- חמת מיצוה. כיהודי מאמין אני טוען שיש שתי חזיתות למלחמה — החזית הגשמית והחזית הרוחנית, אך אין קיום לעם ישראל מבלי לקיים את שתי החזיתות גם יחד. ה- דורשת את עצם קיומה של האומה ואת לימוד התורה.

כשהתגייסתי לצה"ל, שלחו אותי לשרת בחיל-האוויר. הייתי שם חייל שרותים, אך לא לשם כך התגייסתי. רציתי להיות ב- יחידה קרבית. במשך חודשים רבים הייתי צריך להילחם במפקדי כושר שיתנו לי לעבור ליחידה כזאת. שנה וחצי חיכיתי עד שנענו לבקשתי."

זמירות-שבת מעבר לגבול

ספורו של ישועה בן-שושן אינו מס- טיים עם קבלתו לשרות ביחידה ה- צבאית. למעשה, רק שם מתחיל הסיפור. מספר המפקד פ: "הוא היה חייל מן השורה, כשהוא משתתף בכל מיבצעי היח- דה — סיורים, מירדפים, מארבים וכל שאר התפקידים. הוא התגלה כחייל החרוץ וה- מסודר ביותר. כמעט אף פעם לא היה נח-

היו לו עימו שני קיטבגים. הקיטבג האחד הכיל את ציודו האישי, כמו כל חייל אחר. הקיטבג השני, ששקל ודאי פי ארבע, הכיל ספרים: תנ"ך, תלמוד, וכל מיני ספרי מפר- שים. בכל רגע פנאי היה מנצל את הזמן להתעמקות בספריו ולקריאה.

"היתה לו מערכת סירים נפרדת. משך כל השרות שלו ביחידה הוא בישל לעצמו, כדי להקפיד על כשרות מושלמת. במיקרים ה- גרועים ביותר, היה אוכל ממנות הקרב.

כאשר הצטרף אל שורות הלוחמים, חששתי קצת מחבלי הקליטה שלו במיסגרת היחידה שלי. ואז קרה נס. הגבר ה- זה, בדבוקותו באמונתו, יצר בסביבתו ובין חבריו ומפקדיו תחושה שהם בעצם אדו- קים ודתיים לא פחות ממנו ומשרתים את מטרות הדת לפחות כמוהו, אם לא יותר.

אתם ממלאים את המיצוה הגדולה ביותר, היה אומר להם, אתם מגינים על שלום עם ישראל. השאר לא חשוב.

הוא היה עובד מלחם אחד לשני ובי- לשון נועם, באווירה לבבית, מסביר להם כמה הם קרושים וכי בליבם ובנפשם פני- מה, למרות שאינם מכירים בכך, הם יהודים אדוקים.

בהתחלה התפתחו גיפוינגוד מול התיות שלו. אבל לאט לאט החלו האנשים להתקרב אליו ולהעריץ אותו. לבסוף הם היו מצ- טופפים סביבו בהמוניהם כדי לשמוע אותו וללמוד ממנו. מעולם לא התגרה באף אחד ולא כעס. הוא קיבל בדרכי נועם את ה- נסיונות לשסע אותו, להתגרות בו ולחלוק על דעותיו. אני לא יודע אם לבסוף קיבלו את התיות שלו. אבל עובדה היא: האנשים אהבו אותו ודרכו נוצרה ביחידה אווירה של אהבה לדת.

לא היתה שבת, חג או מועד אחר, שהוא לא היה נשאר יחד עם חבריו, ומבצע עימם את כל המוטל עליהם. אני לא חושב ש- מישהו מחילי היחידה יכול לשכוח מחזה כדוגמת זה: ערב שבת, סיור על שפת ה- תעלה. לפתע נעצרים החלמים. ישועה יורד, פורש מפה לבנה על החול, ממש על שפת תעלת סואץ, ועורך קידוש של שבת. ולא חשוב איפה זה היה. הוא היה עושה זאת בתעלה, או בכל מקום אחר. ואז האנשים היו מצטרפים אליו בזמירות שבת. זה היה משהו."

"כאב לי שצחקו ממני!"

ספר ישועה בן-שושן: כשכבי- קשתי לעבור ליחידה קרבית, כאב לי שצחקו ממני. נכון, אינני נראה כאיש לוחם וגוסף לכך לא התלהבו מהרעיון של קבלת בחורי-ישיבה ליחידה קרבית. חששו שאגרם בעיות הקשורות בשמירת הכשרות או ב-

שמירת השבת. נכון גם שאין ביחידות כ- אלה בחורי-ישיבות, מסיבות המרבנות ל- מפקדי צה"ל בלבד, ושלדעתי אין להם אחי- זה במציאות.

"לא היה לי קל בחודשים הראשונים ל- שרותי ביחידה עליה חלמתי. חברי לנשק חששו שאהיה עליהם לעול ולמיטרד ולא אדע לעמוד במשימות הקשות של היחידה. "בחור דתי כמוני צריך להוכיח את עצמו פי שבע. הוא צריך להיות הראשון בראשו- נים בכל מיבצעי היחידה כדי להוכיח את רצונו והעזתו מול חשדנותם של חבריו. זמן רב עבר עד שהם קיבלו כדבר מובן מאליו, שבחור ישיבה משרת בתוכם."

במשך שרותו ביחידה השתתף ישועה ב- אינסוף של התקלויות עם אש, מירדפים ו- הפגזות. הוא לא הפסיק דבר בשל עובדת היותו דתי שומר מצוות. את דרגת הרבי"ט שלו קיבל ללא קורס מ"כים, על יכולתו כ- לוחם. כשהשתחרר, לפני מספר חודשים, מן היחידה, הוא נשאר דבק באמונתו ומפקיד על מיצוה קלה כחמורה, ממש כשם שהיה לפני שהתגייס ליחידה. הוא חזר ללמוד, כי- שומע חופשי, בישיבת הרב ניסים בירו- שלים.

אבל היחידה בה שרת, שוב לא היתה כשם שהיתה לפני שהגיע אליה ישועה. כי בשנה וחצי בה שרת ישועה ביחידה, הוא חולל מהפכה שלמה בהלכי רוח של חיילים רבים בגישה ליהדות.

מעד לאפיקורסים

פני יציאה לקרב או לסיוור, היו לוחמים קשוחים, בני קיבוצים, ניגשים אליו ואומרים: "ישועה, בוא תתפלל לשל- מנו". רובם שמרו על ספרי התהילים ה- קטנים שחילק להם.

מסביר המפקד פ. את משר התמורה שחולל ישועה: "כשאתה במלחמה, ולא ח- שוב באיזו דרגה אתה — אתה בעצם אדם בודד. אפילו אם אתה בדרגת פיקוד גבוהה, הרי כשאתה בא להחליט החלטה, שאתה יודע שחיי אדם תלויים בה, אתה זקוק ל- מילה כמו: אלוהים, עוזר לי? או, אלוהים, חלץ אותי מזה? או, אלוהים, תן לי את הכוח להחליט בכוני".

"אחר כך אתה ניצב מול העולם הקר ומול הדתיות הקיימת בו ושואל את עצמך: איך אני והדתיים האלה הולכים ביחד? היה זה ישועה שיצר בנו את ההכרה שאין זו בושנה לפנות אל כוח עליון העומד מעלינו. הדת שהוא ייצג לא היתה דת כובלת.

"מתוך יחס כבוד אליו לא עישנתי לידו בשבתות. פעם ניגש אלי בשבת כשעישנתי. ביקשתי את סליחתו וורקתי את הסיגריה. ואז הוא אמר לי: אם אתה מרגיש שאתה צריך לעשן — תעשן. הלא אתה עושה

כאן מעשים כאלה שאין כל חשיבות לכך אם אתה מעשן בשבת. מקומך למעלה מוב- טח".

מיבצע מיוחד שיסועה נטל על עצמו היה ניהום המשפחות האבלות של חילי היחי- דה. הוא היה נוהג לנסוע למקומות ה- מרוחקים ביותר, יושם עם ההורים השכו- לים ומסביר להם עד כמה קדוש היה בנם ושקורבנו לא היה קורבן שוא.

"אדם נולד כדי למלא ייעוד מסויים, היה ישועה נוהג להסביר, גופו חי כדי להגי- שים ייעוד זה. ברגע שהוא ממלא את ייעודו, תפקידו מסתיים, אך מקומו בעולם הנצח נשמר. בנכם הגשים את הייעוד אשר לשמו בא לעולם."

שמו של ישועה נישא כאגדה בפי בני המשפחות השכולות. גדולי האפיקורסים מבקשים שיבקרו. באחד המיקרים, כשנפל אחד מחיילי היחידה, בן קיבוץ, סרב האב שיערכו לו להווייה דתית ולא רצה לומר קדיש ליד הקבר.

כעבור שנה, ניצב האב השכול ליד קבר בנו, כיפה לראשו, כשהוא אומר קדיש. ישועה בן-שושן עמד לידו.

עגוועים לחל"ם

ישועה בן-שושן השתחרר מן היחידה בתום שרותו וחזר לישיבה בירושלים. נוסף להיותו תלמיד-ישיבה, הוא מצוייד גם בתעודת-בגרות ובהסמכה של מורה לכיתות תיכוניות ט' ו-ב' במיקצועות בוטניקה, ביו- לוגיה, כימיה, גיאוגרפיה וחינוך גופני. אל בחורי הישיבה, שאינם מתגייסים ל- צה"ל, מתייחס ישועה כזהירות. לדעתו, בחורי-ישיבה בדרגת פוסק ובקיא יכול ו- צריך להתגייס לצה"ל. לעומת זאת, בחורי ישיבה מן השורה אין להם, לדעתו, הכושר לעמוד במיפגש ובחיים יחד עם חילוניים.

"אין לגייס בחורי-ישיבה שטרם סיימו את ספסל הלימודים", הוא סבור. אבל הוא עצמו אינו מוצא לו מנוחה בחייו האזור- חיים. הוא מסרב להתקשר לעבודה קבוי- עה, נשאר קשור ליחידה בה שירת ובה הוא משרת גם במילואים. הוא נוסע מדי שבוע להלוויית של חיילי היחידה ומתגעגע ל- חבריו ביחידה.

"איך אפשר לשבת בבית בירושלים, כש- החברים ממשיכים את העבודה לבדם?" הוא אומר. רבי"ט (מיל.) ישועה בן-שושן רוצה לחזור לשרות פעיל. משפתחו וסביבתו מת- נגדים לכך. אבל הוא חולם על היום על יעלה שוב על החלמים, כשפאותיו מת- נופפות מתחת לקסדת הפלדה, ויצא לסיוור על גדת התעלה.

הציעו לו לעבור קורס ולהיות קצין-חינוך ביחידה. ישועה דוחה את הרעיון. אם כבר, הוא אומר, אז אחזור ליחידה בתור קצין קרבי."

תחילה התייחסו אליו בהסתייגות ובלעג, הצליח החייל הדתי להת- חבב על כל הלוחמים, חולל מהפכה בגישת כולם אל דת ישראל. הם קיבלו ממנו ברצון את ספרי התהילים העזירים, הצניעוים בכליהם.

ישועה בן-שושן (מזוקן, עומד שני מימין) עם חיילי יחידתו בשעת אימונים בשדה. למרות שהיה החייל הדתי היחיד ביחידה, המורכבת בעיקרה מבני משקים, ולמרות ש-

בשדה יחידתו בשעת אימונים בשדה. למרות שהיה החייל הדתי היחיד ביחידה, המורכבת בעיקרה מבני משקים, ולמרות ש-